

Historie og filosofi

- ✚ Hva er meningen med livet? Hvorfor finnes akkurat jeg?
 - ✚ Kan konspirasjonsteorier være sanne?
- ✚ Hvordan skille mellom falske og sanne nyheter?
 - ✚ Har mennesker fri vilje?
 - ✚ Er det mulig å bli lykkelig?
- ✚ Kan det være moralsk riktig å lyve?
 - ✚ Er det umoralsk å spise kjøtt?

Faget gir deg innføring i sentrale emner og problemer innen historie og filosofi og danner et godt grunnlag for videre studier i historie, idéhistorie, filosofi, informasjonshåndtering, journalistikk og andre samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag. Historisk bevissthet hjelper deg å forstå din samtid, og du kan lettere se for deg realistiske fremtidsscenarioer.

Filosofi stiller meningsfulle spørsmål der vi ikke uten videre finner svar verken innen vitenskap eller religion. I arbeidet med faget vil du bli presentert for filosofien både i et historisk og systematisk perspektiv. Metafysikk, erkjennelsesteori, etikk og vitenskapsfilosofi er sentrale emner.

Filosofiske spørsmål har ikke først og fremst en historisk ramme, men er aktuelle til enhver tid. Derfor kan Platon og Aristoteles fortsatt tilføre oss mye.

Historie og filosofi

Programfag	Hovedområder					
Historie og filosofi 1 VG2	Oldtid og myter	Antikken og samtalen	Middelalder og kildebruk	Renessanse og forklaring	Opplysningstid og perspektiver	Nyere tid og kritisk tenkning
Historie og filosofi 2 VG3	Mennesket i moderne tid	Kunnskap og sannhetssøken	Eksistens og mening	Fellesskap, produksjon og forbruk	Politiske ideer og ideologier	Historieforståelse historiebevissthet og historiebruk

Formål

Mennesker er historieskapte og historieskapende. Dette preger menneskers tenkning, handlinger og deltakelse i ulike fellesskap. Ved å binde sammen kunnskaper om historie og filosofi med ferdigheter i historisk tenkning og filosofisk refleksjon kan programfaget historie og filosofi åpne for nye perspektiver på mennesket i historien og historien i mennesket.

Programfaget skal danne grunnlag for å utforske historiske forhold og hendelser fra ulike synsvinkler og vurdere motsetninger og konflikter i et historisk og nåtidig perspektiv. På denne måten skal programfaget bidra til å gi innsikt i og forståelse for den historiske og filosofiske bakgrunnen for idealer og verdier som har preget og preger utviklingen av kulturer og samfunn. Slik innsikt kan også legge grunnlag for en nyansert og åpen dialog og forsoning på tvers av historiske motsetningsforhold.

Programfaget historie og filosofi skal gi eleven opplæring i kildekritikk og evne til å vurdere informasjon, og til å kunne skille mellom informasjon og dokumentasjon. Dette er viktige ferdigheter for demokrati, rettsstat og vitenskap, og for aktiv deltakelse i informasjonssamfunnet.

Programfaget skal bidra til å utvikle den enkeltes historiebevissthet og evne til filosofisk samtale, og stimulere til undring over hvordan mennesker har levd og handlet gjennom tidene. Gjennom arbeid med historie og filosofi skal eleven utvikle evnen til å forstå og gjøre verdivalg. Å kunne identifisere ulike tenkemåter og hvordan de har påvirket mennesker og samfunn, kan bidra til at eleven forstår samtiden bedre. Programfaget skal danne grunnlag både for allmenndannelse, økt selvinnsikt og videre studier. Gjennom opplevelse, innlevelse og kritisk analyse skal opplæringen i programfaget stimulere eleven til kunnskapsøking, undring, refleksjon og engasjement.

Struktur:

Historie og filosofi består av to programfag: historie og filosofi 1 og historie og filosofi 2. Historie og filosofi 2 bygger på historie og filosofi 1.

Programfaget er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål for. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Historie og filosofi 1	Elevene skal ha standpunktkarakter.
Historie og filosofi 2	Elevene skal ha standpunktkarakter

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Historie og filosofi 1	Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Historie og filosofi 2	Elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Historie og filosofi

Faget gir deg innføring i sentrale emner og problemer innen historie og filosofi og danner et godt grunnlag for videre studier i historie, idéhistorie, filosofi, informasjonshåndtering, journalistikk og andre samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag.

Historisk bevissthet hjelper deg å forstå din samtid, og du kan lettere se for deg realistiske fremtidsscenarioer.

Du vil bli kjent med historiens hovedområder fra oldtid til nyere tid.

Faget legger vekt på å se vår egen politiske samtid i et historisk perspektiv. Det trekker lange linjer fra tidligere tider til i dag.

- Hvor er vi?
- Hvor går vi?
- Hva er frihet?
- Hva er likhet?
- Hva er et menneske?
- Hva er et samfunn?

Filosofi stiller meningsfulle spørsmål der vi ikke uten videre finner svar verken innen vitenskap eller religion.

I arbeidet med faget vil du bli presentert for filosofien både i et historisk og systematisk perspektiv. Metafysikk, erkjennelsesteori, etikk og vitenskapsfilosofi er sentrale emner.

Filosofiske spørsmål har ikke først og fremst en historisk ramme, men er aktuelle til enhver tid. Derfor kan Platon og Aristoteles fortsatt tilføre oss mye.

- Hva er sant?
- Hva er godt?
- Hva er riktig?
- Hva finnes?
- Hva vet jeg?
- Hva bør jeg gjøre?
- Hvem er jeg?
- Har jeg fri vilje?
- Tar jeg mine egne valg?

Filosofi søker begrunnede oppfatninger. Filosofi stiller krav til selve tenkningen. Argumentasjon og logikk er derfor sentralt. Filosofisk tenkning er kritisk og undersøkende.

Faget vil hjelpe deg til å orientere deg i tilværelsen og finne svar på egne spørsmål. Du vil lettere kunne skille mellom sanne og falske sammenhenger, og det vil øke din evne til å stille kritiske og selvstendige spørsmål.

- Hva er en forklaring?
- Hva er en begrunnelse?
- Hva er et perspektiv?
- Hva er en kontekst?